

VADLĪNIJAS AIZSARDZĪBAS UN DROŠĪBAS INDUSTRIJAS IESAISTEI AIZSARDZĪBAS SPĒJU STIPRINĀŠANĀ

Veiksmīgai aizsardzības spēju attīstībai būtiski ir nodrošināt nacionālās industrijas iesaisti Nacionālo bruņoto spēku (NBS) uzdevumu izpildē. Sekmējot piegādes drošību un vietējās industrijas kapacitāti piegādāt NBS nepieciešamās preces, kā arī attīstot vietējo uzņēmēju spēju ražot divējāda un militāra lietojuma produktus, tiek stiprināta valsts aizsardzība, sekmēta industrijas attīstība un ieguldīti aizsardzības budžeta resursi valsts ekonomikā.

Aizsardzības industrijas likums nosaka industrijas atbalsta politikas mērķi - veicināt tādas aizsardzības industrijas izveidošanos un pastāvēšanu, kas:

- spēj sniegt praktisku ieguldījumu NBS noteikto miera, krīzes un kara laika uzdevumu risināšanā;
- mazina NBS piegāžu drošības riskus;
- ir starptautiski konkurētspējīga un uz eksportu orientēta;
- pilnvērtīgi izmanto vietējo pētniecības iestāžu potenciālu inovatīvu militāras vai divējādas pielietojamības produktu radīšanai;
- ir spējīga iekļauties partnervalstu militāro uzņēmumu piegādes ķēdēs.

Vadlīnijas aizsardzības un drošības industrijas iesaistei aizsardzības spēju stiprināšanā sniedz redzējumu par industrijas iesaistes iespējām turpmāko četrus gadus (2025–2028) spēju attīstības, uzturēšanas un militārās infrastruktūras attīstības jomās saskaņā ar NBS ilgtermiņa attīstības plānu 2025.–2036. gadam.

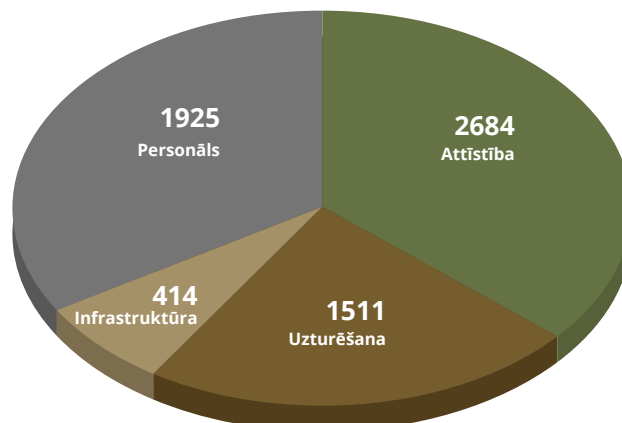
Vadlīnijas sniedz informāciju industrijai par iespējām iesaistīties NBS nodrošinājuma un kaujas atbalsta spēju attīstības iepirkumos (I nodaļa), lielo NBS spēju attīstības projektos (II nodaļa), kā arī inovāciju un tehnoloģiju attīstībā aizsardzības jomas vajadzībām (III nodaļa).

INDUSTRIJAS IESAISTES IESPĒJAS

FINANSĒJUMA SADALĪJUMS IZDEVUMU KATEGORIJĀS 2025–2028, MILJ. EUR¹

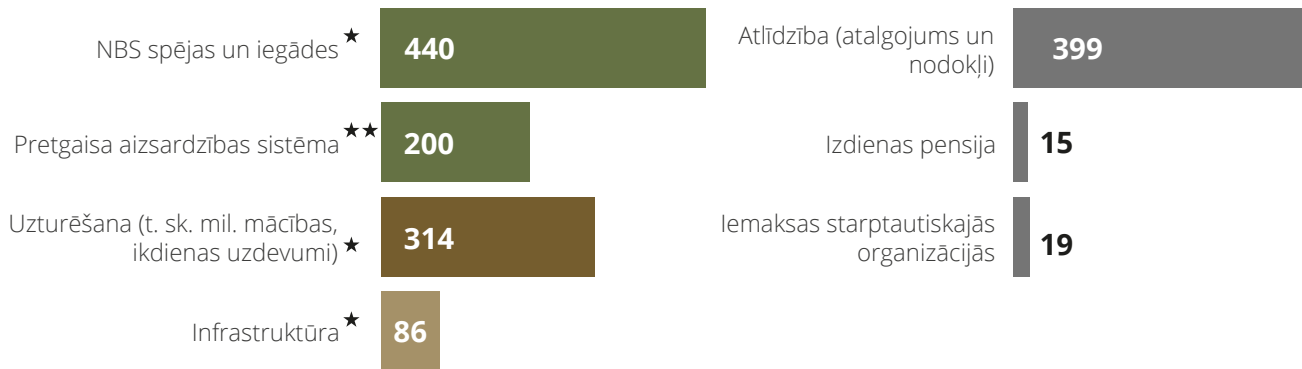
NBS finansējums 2025.–2028. gadam ir 6,534 mljrd. EUR.

¹ Neiekļauj civilā budžeta kategorijas.

FINANSĒJUMA SADALĪJUMS 2025, MILJ. EUR

NBS finansējums 2025. gadā ir 1,473 mljrd. EUR.

★ Industrijas iesaiste

★★ Industrijas iesaiste piegādes drošības ietvaros

1. VIETĒJO UZŅĒMUMU IESAISTE NBS SPĒJU ATTĪSTĪBĀ

Šajā nodaļā sniegta informācija par lielākajiem investīciju virzieniem jeb NBS pasūtījumu četrās iepirkumu grupās – nodrošinājuma spējas, kaujas atbalsta spējas un infrastruktūras attīstība, kā arī transportlīdzekļu un militāro materiāltehnisko līdzekļu uzturēšana. Nodaļā noteikti lielākie investīciju virzieni un jomas, kuros tiek saskatīta Latvijas industrijas līdzdalības iespēja.

1.1. Investīcijas nodrošinājuma spējas attīstībai 2025.–2028. gadam provizoriski paredzētas 500 milj. EUR apmērā. Nodrošinājuma spējas attīstība ir būtiska, lai NBS spētu pildīt tiem noteiktos uzdevumus. AM mērķis ir sekmēt, ka kritiskās nodrošinājuma vajadzības spēj piegādāt vietējā industrija, tādējādi veicinot piegādes drošību. Šāda politika ir balstīta uz Valsts aizsardzības koncepcijā noteiktajām prioritārajām aizsardzības industrijas attīstības jomām.

Vidējā termiņā tiek plānotas šādas lielākās investīciju jomas (kas NBS ilgtermiņa attīstības plāna ieviešanas gaitā var tikt precizētas):

Munīcija – 210 milj. EUR:

- munīcijas dažādi kalibri un komponenti, sprāgstvielas, uzspridzinātāji.

Karavīru individuālais ekipējums – 106 milj. EUR:

- uzkabes/bruņu vestes ar sastāvdaļām, bruņu cepures ar sastāvdaļām, kaujas formastērpa sastāvdaļas, pārējais MTL – iegāde NBS personālsastāvam balstoties uz plānoto personāla pieaugumu.

Transporta nodrošinājums – 92 milj. EUR:

- 4x4 transports, loģistikas transports – kravas transports, brigādes līmeņa nodrošinājuma transports u. c.

Bruņojums – 31 milj. EUR:

- dažādu veidu kolektīvie atbalsta un individuālie ieroči.

Kolektīvais ekipējums – 25 milj. EUR:

- konteineri, teltis, maskēšanās tīkli.

Optika/elektrooptika – 20 milj. EUR:

- termālie tēmekļi, nakts redzamības ierīces.

Pārtika – 13 milj. EUR:

- sausā uzturdeva, dzeramā ūdens un krīzes laika pārtikas grozs.

1.2. Investīcijas kaujas atbalsta spējām 2025.–2028. gadam provizoriski paredzētas 200 milj. EUR apmērā. Tā ir otra pasūtījumu grupa, kurā sagaidāma aktīva vietējās industrijas līdzdalība. Lielākās investīcijas plānotas šādām kaujas atbalsta spējām:

Bezpilota spējas attīstībai – 80 milj. EUR:

- autonomie gaisa, sauszemes un jūras sensori novērošanas, izlūkošanas, mērķa noteikšanas un mērķa atpazīšanas funkcijām; bezpilota sistēmas kinētisko efektu nodrošināšana, vadāmā munīcija.

Komandvadības spējai – 57 milj. EUR:

- sakaru nodrošinājums, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju materiāltehniskie līdzekļi, programmnodrošinājums.

Medicīnas atbalsta spējai – 47 milj. EUR:

- medicīnas materiāli, ekipējums, instrumenti, higiēnas preces, materiāltehniskie līdzekļi medicīnas nodrošinājuma (Role1/Role2) krājumu veidošanai.

Militāro inženieru spējai – 16 milj. EUR:

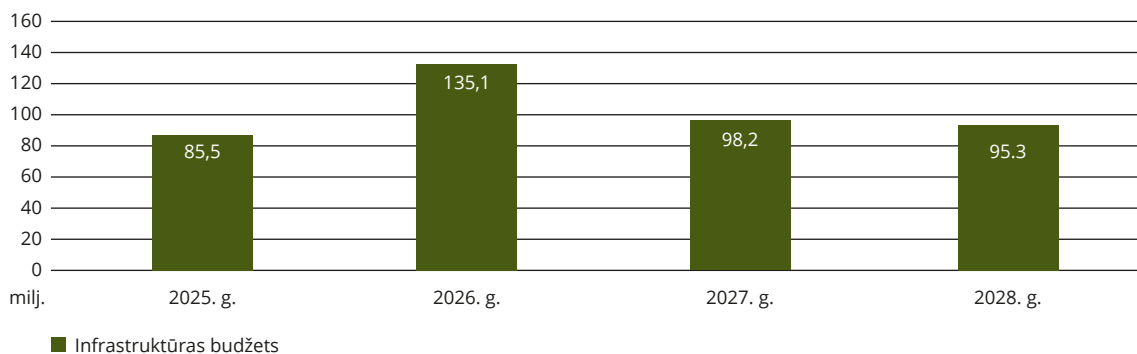
- pretmobilitātes pasākumu īstenošanai nepieciešamais ekipējums – konstrukciju materiāli, mīnu arkli mīnu lauku ierīkošanai, munīcijas glabātuves; spēku aizsardzības pasākumi izdzīvošanas spēju stiprināšanai – lauka fortifikācijas būves, dzelzsbetona konteineri, patvertnes, mobilitātes pasākumu ekipējums, kā arī konstrukciju darbu īstenošana kaujas lauka sagatavošanai.

1.3. Investīcijas infrastruktūras attīstībā

Vidējā termiņā līdz 2028. gadam kopumā plānots investēt vairāk nekā 400 milj. EUR militārajā infrastruktūrā.

Galvenās prioritātes infrastruktūras attīstībā ir mācību poligonu izveidošana, valsts aizsardzības dienesta nodrošinājuma un sabiedroto spēku uzņemšanas infrastruktūra.

AIZSARDZĪBAS NOZARES INFRASTRUKTŪRAS BUDŽETS, MILJ. EUR, 2025.–2028. GADS.

Lielākās plānotās investīcijas infrastruktūras objektos 2025.–2028. gadā (norādītas aptuvenas summas):

- Zemessardzes bāzes (Daugavpils un Lūznava – VAD infrastruktūra, Jēkabpils, Dobeles u. c.) – 97 milj. EUR;
- Militārais poligons “Sēlija” – 92,3 milj. EUR;
- Militārā bāze “Ādaži” – 80 milj. EUR;
- NBS Aviācijas bāze Lielvārdē – 40 milj. EUR;
- Noliktavu infrastruktūras izbūve Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales reģionos – 35 milj. EUR;
- Militārā bāze “Liepāja” – 23 milj. EUR.

Stratēģiski svarīgas investīcijas plānotas arī Austrumu robežas stiprināšanai:

- Konstruktīvu materiāli (pūķa zobi, lego tipa bloki), dažādu veidu sensori, infrastruktūras izbūves darbu īstenošana – 91 milj. EUR.²

1.4. Investīcijas uzturēšanā

Būtiska daļa aizsardzības budžetā ir paredzēta uzturēšanas izdevumiem, nodrošinot gan NBS vienību ikdienas darbību, gan aizsardzības spēju uzturēšanu.

NBS uzturēšana ir saistīta ar dažādu NBS funkciju nodrošināšanu, t. sk. paredzot starptautisko operāciju, militāro mācību un apmācību, vienību aprīkojuma, ikdienas nodrošinājuma, individuālā un kolektīvā ekipējuma uzturēšanas finansēšanu. Uzturēšanas budžeta dinamika ir saistīta ar jauno spēju attīstīšanu, jauno vienību izveidi un tām paredzēto MTL (materiāltechnisko līdzekļu) ieviešanu.

Industrijas iesaiste 2025.–2028. gadā paredzama NBS uzturēšanas un materiāltechnisko līdzekļu centralizētās iegādēs un uzturēšanā ar kopējo aptuveno investīciju apjomu 297 milj. EUR.

Tiek plānotas šādas lielākās investīciju jomas:

- Visu veidu munīcija, ieroči, optiskie līdzekļi mācību vajadzībām un ar to aprītes ciklu saistītie pakalpojumi – 130 milj. EUR;
- Transports un transportlīdzekļu apkope, remonts un uzturēšana – 55.6 milj. EUR;
- Ēdināšana un pārtikas tehnoloģiskās iekārtas – 53.4 milj. EUR;
- Ar kolektīvā ekipējuma aprītes ciklu saistītās preces un pakalpojumi – 36 milj. EUR;

² Finansējums austrumu robežas stiprināšanai plānots ne tikai no infrastruktūrai atvēlētā budžeta līdzekļiem.

- Militārās mācības (uzņemošās valsts atbalsts, ēdināšana, degviela, noma, mācību nodrošinājums ar inventāru, kā arī mācībām paredzētās infrastruktūras nodrošināšana) – 22 milj. EUR.

Izvērstāks 2025.–2028. gadā plānoto lielāko aizsardzības nozares iepirkumu saraksts kaujas atbalsta un nodrošinājuma jomā pielikumā Nr. 1.³

³ Pielikumā iekļauta informācija no Centralizētā iepirkumu plāna. Informācija tiek aktualizēta reizi ceturksnī atbilstoši NBS vajadzībām un prioritātēm.

2. VIETĒJĀS INDUSTRIJAS LĪDZDALĪBA LIELO SPĒJU ATTĪSTĪBAS PROJEKTOS

Kā viena no prioritātēm aizsardzības industrijas attīstībai ir izvirzīta piegāžu drošība lielākajos NBS spēju iepirkumos. Viens no kritērijiem piegāžu drošības nodrošināšanai ir prasība iesaistīt līguma izpildes procesā vietējos apakšuzņēmējus 30 % apmērā. Šādu prasību Aizsardzības ministrija izvirza iegādes līgumiem, kuru izpildes rezultātā paredzēts izveidot vai stiprināt stratēģiski nozīmīgas spējas, izņemot šādus iegādes līgumus: starpvaldību līgumi, līgumi, kas noslēgti ārvalstu atbalsta programmu ietvaros, kā arī gadījumos, ja starptautisko iepirkumu sadarbības formāts to nepieļauj.

Izvirzot šādu prasību līgumu ietvaros, tiek ne vien nodrošinātas papildu investīcijas vietējai uzņēmējdarbībai, bet arī sekmēta tehnoloģiju pārnese, jaunu partnerattiecību izveide starp ārvalstu un vietējiem komersantiem un jaunu aizsardzības industrijas spēju attīstīšana.

Piegādes drošības prasības nosaka Aizsardzības industrijas likums. Piegādes ķēžu drošība un aizsardzības industrijas noturība ir piegādes garantijas, lai NBS nepieciešamo preču piegādē vai pakalpojumu sniegšanā maksimāli mazinātu trešo pušu iejaukšanās iespējas un, lai nodrošinātu nacionālajos normatīvajos aktos vai Latvijas Republikas starptautiskajās saistībās NBS noteikto uzdevumu izpildi.

AM ir noslēgusi piecus līgumus, kuros ir iekļautas piegādes drošības prasības saistībā ar vietējās industrijas iesaisti.⁴

- 2018.gada līgums ar Eurospike par Spike ieroču sistēmu iegādi, industrijas iesaiste – 10 %;
- 2019.gada līgums ar ECA Robotics par Imantas klases kuģu pretmīnu sistēmas modernizāciju, industrijas iesaiste 17 % apmērā;
- 2019.gada līgums ar Systematic par komandvadības risinājumu, industrijas iesaiste – 15 %;
- 2021.gada līgums ar Somijas Patria OY par 6x6 bruņutransportieru piegādi, kas paredz vietējās industrijas iesaisti līguma izpildē 30 % apmērā;
- 2023.gadā noslēgts līgums ar Diehl Defence par vidējās darbības pretgaisa aizsardzības sistēmu iegādi.

⁴ Jāņem vērā, ka Latvijas sadarbības partneru izvēle ir ārvalstu komersanta atbildība. AM var sniegt informatīvo atbalstu.

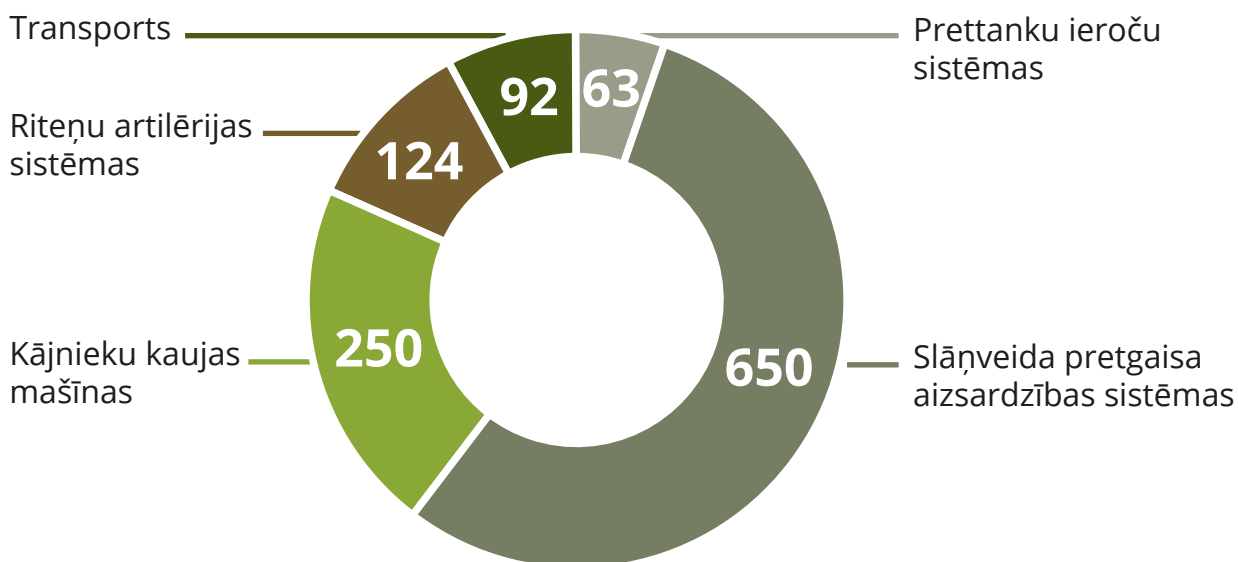
Jomas, kurās līdz šim ir īstenota vietējās industrijas iesaiste:

- pasūtīto sistēmu veidojošo elementu izgatavošana – it īpaši mašīnbūve un metālapstrāde, elektronika, elektronisko un elektrisko vadu un kabeļu ražošana;
- informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pakalpojumi;
- inženiertehniskie pakalpojumi;
- autotransporta un pārvadājumu pakalpojumi;
- pētniecības, izstrādes un attīstības pakalpojumi;
- fasēšanas, iepakojšanas pakalpojumi;
- materiāltehnisko līdzekļu dzīves cikla uzturēšana (remontdarbi, apkopes, rezerves daļu nodrošināšana);
- citas jomas, par kurām konsultāciju rezultātā panāk vienošanos ar ārvalstu komersantu.

Balstoties uz NBS ilgtermiņa attīstības plānā noteiktajām spēju prioritātēm, iespējams prognozēt vairākas lielākās iegādes laika posmā no 2025. līdz 2028. gadam, kurās paredzama nacionālās industrijas iesaiste piegādes drošības prasību nodrošināšanai. Grafikā norādītas plānotās summas četriem gadiem (ilgtermiņā plānotās summas attiecīgajām spējām ir lielākas).

LIELĀKĀS IEGĀDES LAIKA POSMĀ NO 2025. LĪDZ 2028. GADAM, MILJ. EUR

3. ATBALSTS INOVĀCIJU UN TEHNOĻĪJU ATTĪSTĪBAI AIZSARDZĪBAS JOMAS VAJADZĪBĀM

Aizsardzības nozare ir vērsta uz inovatīvu produktu un pakalpojumu integrēšanu NBS. Būtiski stiprināt sadarbību starp uzņēmējiem, pētniecības institūcijām un aizsardzības nozari. Līdz ar tehnoloģiju attīstību bruņotajos spēkos tiek ieviesti jauni risinājumi, kas dod iespēju iegūt priekšrocības kaujaslaukā un efektīvāk sasniegt mērķi.

Finansējums aizsardzības inovācijām un industrijas atbalstam no Aizsardzības ministrijas un NBS budžeta tiek atvēlēts katru gadu. Finansējuma apjomam, kas tiek ieguldīts aizsardzības inovāciju attīstībā, ir pieaugoša tendence (skat. pielikumu Nr. 2). Tiek noteiktas nepieciešamās ikgadējās investīcijas inovācijās, pētniecībā un attīstībā, pārrobežu sadarbības projektos gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī esošā budžeta ietvaros (AM grantu programmas īstenošana, Aizsardzības inovāciju akceleratora Ziemeļatlantijas reģionam programma (NATO DIANA) un NATO Inovāciju fonds (NIF), atbalsts Eiropas Aizsardzības fonda (EDF) konsorcijs iesaistītajiem Latvijas komersantiem). Vienlaikus tiek nodrošināts atbalsts inovatīvu produktu radīšanai, kas varētu tikt izmantoti NBS bruņojumā pētniecības un attīstības līgumu un grantu projektu ietvaros.

Inovāciju un tehnoloģiju attīstībai un pētniecībai laika posmā no 2025. līdz 2028. gadam ir iepļānoti 32 miljoni EUR.

Galvenās jomas, kur prognozējama inovatīvo tehnoloģiju izmantošana, lielā mērā atbilst ES un NATO definētajiem attīstības virzieniem. Nozīmīgākās tehnoloģiju attīstības jomas NBS spēju attīstībai un kapacitātes palielināšanai ir saistītas ar:

- **Robotiku un autonomajām sistēmām**, kā, piemēram, bezpilota lidaparāti, sauszemes transportlīdzekļi, virsūdens un zemūdens droni – kuri būtu izmantojami novērošanas, izlūkošanas, mērķu noteikšanas, sakaru signālu retranslēšanas, kinētisko efektu nodrošināšanas, kā arī loģistikas funkciju īstenošanai.
- **Mākslīgā intelekta/mašīnmācīšanās** risinājumiem, lai nodrošinātu NBS spēju tehnoloģisko pārsvaru un stiprinātu spējas operēt informācijas vidē, apstrādājot liela apjoma informāciju, sekmējot prognozējošo analīzi un autonomu lēmuma pieņemšanu, NBS jāplāno mākslīgā intelekta tehnoloģiju ieviešana. Mākslīgā intelekta tehnoloģiju attīstībai būs būtiska nozīme viedo sistēmu pārraudzībā un darbības optimizācijā. Jāveic risinājumu izpēte un pielāgošana, kas nodrošinātu apmācību procesa un loģistikas procedūru uzlabošanu (transportēšanu, noliktavu un piegāžu pārvaldību), kā arī veicinātu **kiberaizsardzību un kiberdrošību**.
- **Kosmosā bāzēti komunikāciju un novērošanas** risinājumi – ņemot vērā straujo kosmosā bāzēto militāro spēju attīstību, NBS būs nepieciešams attīstīt novērošanas, agrās brīdināšanas, izlūkošanas spējas, tādējādi veicinot precīzas un drošas navigācijas attīstību, kā arī atbalstot komandvadības spējas attīstību.
- **Kvantu tehnoloģiju attīstība** sniegtu informācijas integritāti un drošību, attīstot tehnoloģijas skaitļošanas jaudu izmantošanu šifrēšanas un saziņas jomā, plānojot ieviest kvantu kriptēšanu. Ieviešot nākamās paaudzes sakaru tehnoloģijas, būs nepieciešama 5G tehnoloģiju un satelītsakaru attīstība, šifrēšanas metožu uzlabošana drošas saziņas nodrošināšanai kaujas laukā.

Papildus nepieciešams veicināt inovācijas tādās jomās, kas saistītas ar **inovatīvu materiālu** izmantošanu, piemēram, materiāli ar dažādām īpašībām – vieglāki, izturīgāki, aktīvā un termālā kamuflāža. **Biotehnoloģijas** – tehnoloģijas kuras spētu nodrošināt ekipējuma operatoram lielāku spēku, ātrumu, izturību, apkārtējās situācijas apzināšanu. Vienlaicīgi biotehnoloģijas ir vērstas arī uz dažādu modificētu organismu izmantošanu vides attīrīšanai no piesārņojuma, pārtikas īpašību un noturības optimizēšanai. **Enerģija un dzinējspēki** – atjaunojamās enerģijas izmantošana, kontekstā ar militāro bāzu attīstību, sekmējot energoneatkarību, samazinot atkarību no tradicionālajiem degvielas avotiem. Jāveicina kaujas platformu elektrifikācija vai hibridizēšana, paralēli meklējot risinājumus enerģijas izmantošanai kinētisku ieroču attīstībā.

Nacionālie atbalsta mehānismi:

- **Grantu programma** – kopš 2018. gada AM ik gadu izsludina grantu programmas projektu konkursu militāra vai divējāda lietojuma produktu attīstības atbalstam. 2024. gadā izsludināti divi konkursi ar kopējo Aizsardzības ministrijas finansējumu 1,2 milj. EUR. Nākamais grantu programmas projektu konkurss militāra vai divējāda lietojuma produktu attīstības atbalstam plānots 2025. gadā, par ko informācija tiks publicēta AM mājas lapā.
- **Valsts pētījumu programma "Aizsardzības inovāciju pētījumu programma"** – Aizsardzības ministrijas virzīta un Latvijas Zinātnes padomes administrēta pētījumu programma. Tās mērķis ir sekmēt tehnoloģiju pārnesi un inovatīvu, lietišķi izmantojamu risinājumu un produktu attīstību atbilstoši valsts aizsardzības nozares, kā arī NATO politikas plānošanas dokumentos noteiktajām aizsardzības tehnoloģiju prioritātēm. 2024. gadā beidzas programmas ietvaros veiktie projekti, kas tika īstenoti kopš 2021. gada. Nākamais programmas konkurss plānots 2025. gadā.
- **Pētniecības un attīstības līgumi** – Aizsardzības ministrija slēdz pētniecības un attīstības (Research & Development (R&D)) līgumus, kas ir ministrijas, NBS un komersanta sadarbības līgums ar mērķi, sadarbojoties un veicot analīzi, eksperimentus, tehnisko testēšanu, izstrādāt jaunus tehnoloģiskus risinājumus atbilstoši NBS vajadzībām. Tuvākajā termiņā prioritāri plānots uzsākt jaunus R&D projektus bezpilota sistēmu, mākslīgā intelekta un elektroniskās karadarbības jomā.
- **Atbalsts produktu testēšanai.** Nacionālo bruņoto spēku Aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju centrs sniedz atbalstu aizsardzības industrijas produkcijas testēšanas un novērtēšanas pasākumu rīkošanā un konsultāciju sniegšanā.

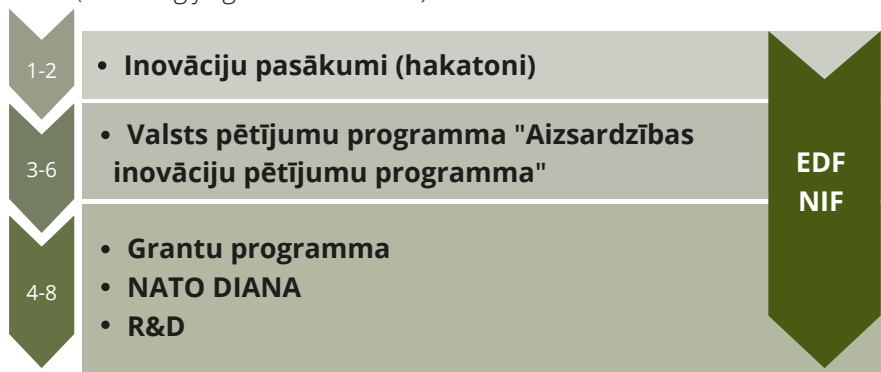
Starptautiskie atbalsta mehānismi:

- **Eiropas Aizsardzības fonds (EDF)** – atbalsta Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu uzņēmumu dalību konkurētspējīgos industriālās pārrobežu sadarbības pētniecības un attīstības projektos ar mērķi nodrošināt inovatīvas un savietojamas aizsardzības tehnoloģijas un aprīkojumu saskaņā ar ES dalībvalstu noteiktajām aizsardzības spēju prioritātēm. Tas piedāvā atbalstu un konsultācijas dalībniekiem visā pētniecības un izstrādes ciklā. Papildus ES piešķirtajam līdzfinansējumam attīstības projektu gadījumā ir nepieciešams arī nacionālais līdzfinansējums. Latvijas līdzdalība EDF (EDIDP)⁵ kopš 2019. gada ir devusi iespēju Latvijas uzņēmumiem un pētniecības iestādēm iesaistīties 20 jaunos projektos. Katru gadu tiek izsludināta iespēja pieteikt projektus noteiktā termiņā (laika rāmis parasti ir no katra gada maija līdz novembrim). Informācija par AM prioritātēm un iespējamo atbalstu, kā arī jauno projektu pieteikumu iesniegšanas kārtību pieejama gan Aizsardzības ministrijas, gan Eiropas Komisijas (DG DEFIS) mājaslapā. Jautājumu gadījumā pieejams e-pasts: edf@mod.gov.lv.
- **NATO Aizsardzības inovācijas akceleratora Ziemeļatlantijas reģionam (NATO DIANA)** programma ir veidota ar mērķi sekmēt jauno un transformējošo tehnoloģiju attīstību NATO, pievēršoties kritiskās aizsardzības un drošības problēmām, kas galvenokārt ir paredzētas komerciālajam tirgum, bet kam ir arī potenciāls divējādam lietojumam.

NATO DIANA tiek īstenota grantu konkursa formātā. Uzņēmumi tiek aicināti iesniegt projektu pieteikumus jeb risinājumus kādā no NATO jauno un transformējošo tehnoloģiju jomām, piemēram, mākslīgais intelekts, lielo datu apstrāde, kvantu tehnoloģijas, autonomija, biotehnoloģijas, jaunie materiāli un kosmos.

Latvija NATO DIANA ir pieteikusi gan akceleratoru, gan testa centru. SIA "UniLab" ir iekļauts DIANA akceleratoru tīklā, bet, kamēr tas nav sācis darboties, 2024. gadā Latvijas inovatoriem tuvākais operacionālais NATO DIANA akceleratori ir "Technopol" Tallinā, Igaunijā. Militārajā bāzē "Ādaži" izvietotā 5G testa vide ir daļa no NATO DIANA testa centru tīkla. Reģistrēties un pieteikt projektus uzņēmumi var NATO DIANA mājaslapā: <https://www.diana.nato.int>.

TRL (Tehnoloģiju gatavības līmenis)

Starptautiskie inovāciju un pētniecības formāti:

- **NATO Zinātnes un tehnoloģiju organizācija (NATO Science and Technology Organization — STO)** – tās mērķis ir saglabāt NATO zinātnisko un tehnoloģisko pārsvaru, radot un izmantojot progresīvu zinātnisko pamatojumu, tehnoloģiju attīstību un inovācijas, lai atbalstītu alianses galvenos uzdevumus, kā arī dalītos ar šīm zināšanām.

⁵ EDIDP – Eiropas Aizsardzības industrijas attīstības programmā (European Defence Industry Development Programme – EDIDP)

- Vairāki Latvijas pētnieki un komersanti jau darbojas NATO STO kolēģiju ierosinātajās darba grupās. Kandidāta deleģēšanas procesu dalībai organizācijā veic AM. Vairāk informācijas par NATO STO atrodams šeit: <https://www.sto.nato.int>
- **NATO Industrijas padomnieku grupa (NATO Industrial Advisory Group (NIAG))** ir augsta līmeņa konsultatīvā un padomdevēja institūcija, kas sastāv no NATO dalībvalstu industrijas pārstāvjiem, kas darbojas NATO Nacionālo bruņojuma direktoru konferences (Conference of National Armaments Directors — CNAD) pakļautībā un kuras mērķis ir nozares konsultāciju sniegšana par to, kā NATO ietvaros veicināt valdības un rūpniecības nozares sadarbību bruņojuma jomā. Ir būtiski turpināt Latvijas pārstāvju dalību NIAG.
- **Eiropas Aizsardzības aģentūras (European Defence Agency – EDA) Spēju tehnoloģiju grupas (Capability Technology Areas – CapTechs)** – specializētajās EDA Spēju tehnoloģiju grupās darbojas dalībvalstu eksperti, to industrijas un pētniecības organizāciju pārstāvji, kuri vēlas brīvprātīgi iesaistīties interesējošos kopējos aizsardzības pētniecības un spēju attīstības projektos. Kopš EDA dibināšanas 2004. gadā tā ir vadījusi vairāk nekā 250 dažādus Pētniecības un tehnoloģiju (Research & technology - R&T) projektus. Nevalstisko ekspertu dalību CapTechs grupās apstiprina Aizsardzības ministrija.

Ministrija uztur un turpinās dialogu ar finanšu nozari par atbalstu aizsardzības industrijai. Ir vērojamas pozitīvas tendences starptautisko organizāciju līmenī, kas maina finansēšanas politiku duālas pielietojamības produktu ražotājiem. Jaunas finansējuma iespējas piedāvā arī NATO Inovāciju fonds.

- **NATO Inovāciju fonds** – pirmais starpvalstu riska kapitāla fonds pasaulē, kas fokusējas uz investīcijām divējāda lietojuma tehnoloģiju jaunuzņēmumos un kura kopējais budžets sasniegs 1 miljardu EUR. Šos līdzekļus investēs jaunuzņēmumos un citos riska kapitāla fondos, kuri iegulda līdzekļus NATO prioritāru divējāda lietojuma moderno tehnoloģiju izstrādē. Fonda investīcijas plāno investīciju menedžeru komanda, kas izvietota NIF galvenajā birojā Amsterdamā, Nīderlandē. Reģionālie biroji ir Londonā un Varšavā. Savus piedāvājumus uzņēmumi aicināti iesniegt, rakstot uz e-pasta adresi investments@nif.fund.

Ministrija aicina lūgt konsultācijas, ja nepieciešama papildu informācija par šo finansējuma atbalsta instrumentu piesaistes iespējām, rakstot uz: industrija@mod.gov.lv. Ministrijā ir izveidots Aizsardzības industrijas un inovāciju politikas departaments, kas ir primāri atbildīgs par komunikāciju un atbalsta sniegšanu industrijas pārstāvjiem.

4. TURPMĀKIE SOĻI

Lai noteiktu aizsardzības industriālās un tehnoloģiskās bāzes tālākās attīstības virzienus un prioritātes, mērķus un uzdevumus, AM 2024. gadā izstrādās Aizsardzības industrijas attīstības stratēģiju. Stratēģija noteiks arī galvenos valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Valsts aizsardzības korporācija" darbības virzienus, kā arī piedāvās risinājumus nacionālās aizsardzības inovāciju un tehnoloģiju attīstības sistēmas pilnveidošanai, izmantojot esošos un piedāvājot jaunus instrumentus sadarbībā ar Ekonomikas ministriju.

Atbilstoši Aizsardzības industrijas attīstības stratēģijai, AM izstrādās arī Aizsardzības inovāciju stratēģiju, kurā tiks detalizētāk noteikti aizsardzības inovāciju un tehnoloģiju attīstības virzieni un prioritārās jomas.

Vienlaikus AM turpinās sadarbību forumos, kuros aizsardzības nozare kā gala lietotājs un aizsardzības industrijas pārstāvji kā pakalpojumu un produktu ražotāji un piegādātāji var regulāri tikties un informēt par aktuālajām vajadzībām un iespējām. Tāpēc AM regulāri rīkos un turpinās pilnveidot informatīvus pasākumus gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī – Industriju dienas, sektorālās darba grupas, tiešsaistes pasākumus par atsevišķiem inovāciju pasākumiem u. c.

Aizsardzības industrijas jaunumiem aicinām sekot līdzi AM mājaslapā www.mod.gov.lv sadaļā "Uzņēmējiem".

Aicinām sazināties pa e-pastu: pasts@mod.gov.lv vai industrija@mod.gov.lv (saistībā ar aizsardzības industrijas jautājumiem).

Informācija par aizsardzības nozares iepirkumiem ir pieejama šādās vietnēs:

- Aizsardzības nozares tirgus izpēti regulāri tiek publicētas ministrijas mājaslapā: <https://www.mod.gov.lv/lv/tirgus-izpetes>.

AM aicina sekot jaunumiem šajā vietnē. Dalība tirgus izpētē sniedz informāciju par industrijas piedāvājumu, kā arī bieži vien tas ir pirmais posms pirms iepirkuma uzsākšanas, jo ir iespējams iegūt detalizētu priekšstatu par pasūtītāja plānoto iegādi.

- Aizsardzības nozares iepirkumi tiek publiskoti Elektroniskajā iepirkumu sistēmā www.eis.gov.lv un Iepirkumu uzraudzības biroja mājaslapā www.iub.gov.lv.

Iepirkumus jāatlasa pēc pasūtītāja – Aizsardzības ministrija/Nacionālie bruņotie spēki/Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centrs/Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs.

**2025.-2028. GADĀ PLĀNOTO LIELĀKO AIZSARDZĪBAS NOZARES IEPIRKUMU SARAKSTS
KAUJAS ATBALSTA UN NODROŠINĀJUMA JOMĀ⁶**

Bruņojums, speciālzekļi un kaujas sistēmas/EUR	
Granātšāvēji, ložmetēji	24 471 000
Individuālie ieroči	5 214 000
Akustiskās izlūkošanas sistēma	1 936 000
Atbalsta ieroču termālo tēmekļa sistēmas iegāde un remonts	7 092 000
CVR(T) uzturēšana	21 950 000
Dienas/nakts redzamības periskopi	8 878 000
Lāzera tālmērs	7 489 000
Lāzera tēmēklis	1 085 000
Mērķu noteikšanas radaru sistēma	17 743 000
Nakts redzamības brilles un monokļi, iegāde un remonts	5 494 000
Tuvas darbības rādiusa pretgaisa aizsardzības sistēmas	166 196 000
Munīcija un sprāgstvielas	
120mm munīcija	13 224 000
Granātas	7 890 000
Patronas	28 911 000
Mīnas	11 178 000
Bezpilota vadāmo lādiņu sistēmas (BPLA)	3 388 000
CVR(T) lielgabala munīcija	19 840 000
Mazās klases distances vadības ierīce	1 636 000
Pirotehnika, spridzināšanas materiāli	5 000 000
155mm munīcija	99 991 000
Transportlīdzekļi un speciālā tehnika	
Militārie furgoni	38 700 000
Militārie degvielas vedēji	13 114 000
Militārie konteineravedēji	27 962 000
Militārās kravas kastes	23 435 000
Pārvietojamā remontdarbnīca (Forward Repair System)	1 500 000
Traktortehnika	4 400 000
Ceļu ieklāšanas sistēmas	1 290 000
Ekskavators (kāpurķēžu)	1 600 000
Evakuācijas transportlīdzeklis	1 000 000
Transportlīdzekļu rezerves daļas	10 634 000
Inženieru tanks	3 000 000
Autoceltņa un smago automašīnu pakalpojumi	1 200 000
M109 remonts (3. un 4.līmenis)	2 549 000
Militārais kravas transports (vieglais)	30 890 000
Administratīvo (vieglo pasažieru) a/m remonts	1 538 000

⁶ Pielikumā iekļauta informācija no Centralizētā iepirkumu plāna. Informācija tiek aktualizēta reizi ceturksnī atbilstoši NBS vajadzībām un prioritātēm.

Degviela, eļļas, smērvielas, tehniskie šķidrums un materiāli/EUR	
Degviela	28 720 000
Eļļas, smērvielas, tehniskie šķidrums	1 365 000
Jūras un gaisa kuģi	
Kuteri amfībijas	5 000 000
Kuģu rezerves daļas	2 000 000
Radaru, uztvērēju un sakaru iekārtas	1 440 000
Individuālais ekipējums	
Apģērbs	21 698 000
Individuālais ekipējums (austiņas, gāzmaskas, lukturi)	9 415 000
Zābaki	5 970 000
Bruņu ķiveres un bruņuvestis	29 030 000
Mugursomas	5 600 000
Kolektīvais ekipējums	
Biroja un dzīvojamie konteineri	4 494 000
Nodaļas telts	1 932 000
Informācijas tehnoloģijas un sakari	
Antenas, sakaru iekārtas, radari, planšetes, pakalpojumi	65 277 000
Pārtikas produkti un ēdināšanas pakalpojumi	
Pārtikas produkti	58 730 000
Sausā uzturdeva	12 711 000
Standarta 20 pēdu konteiners ar saldējamo iekārtu (saldētava)	1 347 000

IZPĒTES UN PĒTNIECĪBAS BUDŽETS 2024.-2025. GADĀ

Programma Gads	*2024/EUR	*2025/EUR
AM grantu programma	600 000	600 000
Granti droniem	600 000	Tiks apstiprināts
Valsts pētījumu programma aizsardzības jomā	134 103	500 000
Aizsardzības inovāciju pasākums (hakatons)	50 000	50 000
AM iemaksa NATO Inovāciju fondā (NIF)	2 960 000	2 960 000
AM iemaksa NATO DIANA	90 000	90 000
AM līdzfinansējums EDF projektiem	275 000	602 358
R&D	800 000	2 031 890
Kopā	5 509 103 EUR	6 834 248 EUR
*plānotais		